ਸ਼ੰਭੂ ਖਰਵਾਰ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ & ਅਨੁਸਾਰ

(2022 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1231)

ਅਗਸਤ 12, 2022

[ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ ਅਤੇ

ਏ ਐਸ ਬੋਪੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ 1860: ਧਾਰਾਵਾਂ 376, 375 – ਬਲਾਤਕਾਰ ਲਈ ਸਜ਼ਾ – ਧਾਰਾ 375 ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ – ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ-ਔਰਤ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮਰਦ ਉੱਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ – ਧਾਰਾ 376 ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦਰਜ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਰਜ਼ੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਖਾਰਜ – ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਪਾਰਟੀਆਂ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਰਾਸਰ ਸਹਿਮਤੀ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ – ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ – ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 376 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਫਰਵਰੀ 2013 ਤੋਂ ਦਿਸੰਬਰ 2017 ਤੱਕ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਆਧਾਰਿਤ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਨੇ 12 ਜੂਨ 2014 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ। ਵਿਆਹ 17 ਸਤੰਬਰ 2017 ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਾਂ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 376 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਲੱਭਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਕੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੈਂਦਿਆਂ

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਅਤੇ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 375 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੱਤ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਿਰਫ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਬੰਧ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। [ਪੈਰਾ 12, 13]

1.2 ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਮੁਸ਼ਾਹਿਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤੱਥ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 376 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਉ/ਸ 482 ਦੇ ਚੁਕੌਂਤੀ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 14, 15]

ਨੇਚਰਲਿਕ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2021) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 315; ਆਰ.ਪੀ. ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1960 ਐਸ.ਸੀ. 866 ; [1960] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 388; ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ (1992) 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 335 ; [1990] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 259; ਧਰੂਵਰਾਮ ਮੁਰਲੀਧਰ ਸੋਨਾਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2019) 18 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 191; ਪ੍ਰਮੋਦ ਸੂਰਿਆਭਾਨ ਪਵਾਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2019) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 608 ; [2019] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 423; ਸੋਨੂ @ ਸੁਭਾਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2021) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 181 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1960] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 388 ਪੈਰਾ 7 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1990] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 259 ਪੈਰਾ 7 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(2019) 18 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 191 ਪੈਰਾ 9 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2019] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 423 ਪੈਰਾ 11 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1231 ਦਾ 2022.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਾਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

3. ਅਪੀਲ 5 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜਿਊਡੀਕੇਚਰ ਐਟ ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉੱਠੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ 1973 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅੱਡੀਸ਼ਨਲ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ (ਪੂਰਬ), ਬਲੀਆ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 785 ਆਫ 2018 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਰਸੜਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਲੀਆ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 11 ਆਫ 2018 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਨੰਬਰ 94 ਆਫ 2018 ਦੀ ਤਾਰੀਖ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਅਤੇ 24 ਮਈ 2018 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਕੋਗਨੀਜੈਂਸ ਲੈਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ।

4. 2018 ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 11 18 ਜਨਵਰੀ 2018 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ | ਮਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਥਾਣਾ ਰਸਰਾ, ਜਿਲਾ ਬਲੀਆ ਵਿਖੇ ਏ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ। ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ:

"ਮੈਂ ਸ਼ੰਭੂ ਖਰਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ- ਸਰਾਈ ਬਿਹਾਰੀ, ਡਾਕਖਾਨਾ- ਰਸਾਦਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ- ਬਲੀਆ ਦਾ ਵਾਸੀ ਵੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਥੇ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲਗਭਗ 3 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ੰਭੂ ਖਰਵਾਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪੁਖਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਛੱਤ ਹੇਠ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਵੀ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਰਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਮੈਂ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਦੀ, ਉਹ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਬਿਨਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ 10.12.2017 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮੁੜ ਦਬਾਅ ਪਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਰਿੰਗ ਸੈਰੇਮਨੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਉਹ ਲੰਘੇ ਬਹਾਨੇ ਬਣਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਭਰੋਸੇ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ, ਮੈਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸ਼ੰਭੂ ਖਰਵਾਰ ਪੁੱਤਰ ਲੱਲਨ ਖਰਵਾਰ, ਸਰਾਈ ਭਾਰਤੀ ਰਸਾਦਾ, ਬਲੀਆ ਮਿਤੀ 18.01.2018।"

5. ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਬਿਆਨ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਆਪਕ

ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ 2013 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣ ਗਿਆ। 12 ਜੂਨ 2014 ਨੂੰ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਅਲਗ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਰਚ 2015 ਤੋਂ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਰਹੀ, ਉਸਦਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਈ। 2016 ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 2017 ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀ ਕਿ 10 ਦਸੰਬਰ 2017 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਸਗਾਈ ਕਰ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਗਾਈ ਤੋੜਨ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

6.ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ 17 ਸਤੰਬਰ 2017 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਬੱਲੀਆ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7.ਕ੍ਰਿਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਪੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਨੀਰਜਕਿਰਾ ਇੰਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ (ਡਾ. ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ ਜੀ.), ਨੇ ਆਰ.ਪੀ. ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਦੁਹਰਾਏ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਬਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੁਚਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੱਕ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਤੇ ਖੁੱਦਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

8.ਭਜਨ ਲਾਲ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕ੍ਰਿਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਦੇ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਤੈਅ ਕੀਤੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੁਝ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੁਚਲਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ:

"102. (1) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲ ਉੱਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ। (2) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 156(1) ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 155(2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ।"

[...]

(7) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲਾ ਫਾਈਡ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਉਲਟੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਕਹਿਰ ਢਾਹੁਣ ਲਈ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।"

9. ਡਨਿਆਂਦੇਓ ਸਬਾਜੀ ਨਾਇਕ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਜਦੋਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਰਹੀ ਸੀ,

"13. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਲਈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵੀ ਆਪਣੀ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਜਿਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

10. ਜੇਕਰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਧਾਰਾ 375 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਤੱਤ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 375 ਦਾ ਦੂਜਾ ਵਰਣਨ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 90 ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

"375. ਬਲਾਤਕਾਰ – ਇੱਕ ਮਰਦ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ "ਬਲਾਤਕਾਰ" ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ –

[...]

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਤ ਵਰਣਨਾਂ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ

ਪਹਿਲਾਂ ...

ਦੂਜਾ. – ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ।

[...]

ਵਿਆਖਿਆ 2. – ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਵੈਚਛਿਕ ਸਮਝੌਤਾ ਜਦੋਂ ਔਰਤ ਸ਼ਬਦਾਂ, ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮੌਖਿਕ ਸੰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੌਨ ਕ੍ਰਿਆ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਔਰਤ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਰੋਧ ਨਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ, ਉਸਨੂੰ ਯੌਨ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।

xxx

90. ਡਰ ਜਾਂ ਗਲਤਫਹਮੀ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ - ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਉਹ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੋਡ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਹਿਮਤੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਚੋਟ ਦੇ ਡਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੀ ਗਲਤਫਹਮੀ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਇਸ ਡਰ ਜਾਂ ਗਲਤਫਹਮੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਜਾਂ..."

11. ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੋਦ ਸੂਰਯਭਾਨ ਪਵਾਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ (ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ), ਨੇ ਸੋਨੂ @ ਸੁਭਾਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ :

"12. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 375 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ, ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਸਮਝ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਲਪਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ (ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਰਵਾਈ) ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਭਵ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰਕਸੰਗਤ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ...

[...]

"14. [...] ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਜੋ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਮਝ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਹੈ ਜੋ ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ...

[...]

"16. ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਝੂਠਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਰਾਜੀ ਕਰਨਾ, ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਇੱਕ "ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਦਾ ਤੱਥ" ਹੈ ਜੋ ਔਰਤ ਦੀ "ਸਹਿਮਤੀ" ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਈ ਮੰਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 375 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ "ਸਹਿਮਤੀ" ਉਸ

ਸਮੇਂ "ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਦੇ ਤੱਥ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਉਸਦੇ ਉਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਧਾਰ ਸੀ...

"18. ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 375 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ "ਸਹਿਮਤੀ" ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵੱਲ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਵਿਚਾਰਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ "ਸਹਿਮਤੀ" ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕਾਰਨ "ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਦੇ ਤੱਥ" ਨਾਲ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੋ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਵਿਆਹ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਮਾੜੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਈ ਮੰਸ਼ਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਔਰਤ ਦੇ ਯੌਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

12. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ, ਮਾਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਹਨ, ਉਹ ਸਹੀ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੀ ਧਾਰਾ 376 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ 2013 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦਸੰਬਰ 2017 ਤੱਕ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ। ਇਸ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ 12 ਜੂਨ 2014 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ। ਵਿਆਹ 17 ਸਤੰਬਰ 2017 ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸਦਾ ਸੰਬੰਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ।

13. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹਨ, ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 376 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਲੱਭਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਜਿਸ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਝੂਠਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹਨ, ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ, ਧਾਰਾ 375 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੱਤ ਗਾਇਬ ਹਨ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਨੇਚਰ ਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਬੰਧ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ।

14. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਮੁਸ਼ਾਹਿਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਕ੍ਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੱਥ ਜਿਵੇਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 376 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਕ੍ਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

15. ਅਸੀਂ, ਤਦਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 5 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 33999 ਦੇ 2018 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਤਦਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੇਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 11 ਦੇ 2018 ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਰਸੜਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਲੀਆ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਚਾਰਜ਼-ਸ਼ੀਟ ਮਿਤੀ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਕੇਸ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 24 ਮਈ 2018 ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 785 ਦੇ 2018 ਵਿੱਚ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ (ਪਹਿਲਾ), ਬਲੀਆ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ਼-ਸ਼ੀਟ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤਦਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

16.ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਤਦਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਡੀ.ਜੀ.

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate